

PRIJEDLOG

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na ..... sjednici Predstavičkog doma, održanoj ..... 2009. godine i na ..... sjednici Doma naroda, održanoj ..... 2009. godine, usvojila je

ZAKON O GARANCIJSKOM FONDU

Uvodne odredbe

Član 1. (Osnivanje)

Radi osiguranja uslova za podsticanje razvoja poslovanja malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, kao i rada poljoprivrednika (u daljem tekstu: privredni subjekti) u Bosni i Hercegovini, osniva se Garancijski fond (u daljem tekstu: Fond).

Poglavlje I – Svojstva i sredstva Fonda

Član 2. (Status i početak rada)

- (1) Fond ima svojstvo pravnog lica.
- (2) Fond počinje sa radom danom upisa u registar.
- (3) Osnivači Fonda mogu biti Isitucije Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Vlade entiteta, Brčko Distrikta i lokalne vlasti.

Član 3. (Sjedišta i organizacijski dijelovi Fonda)

- (1) Sjedište Fonda je u Sarajevu.
- (2) Fond može imati organizacione dijelove izvan sjedišta.

(3) Organizacijski dijelovi Fonda nemaju svojstvo pravnog lica.

Član 4. (Sredstva Fonda)

- (1) Sredstva za osnivanje i početak rada Fonda osiguravaju se u Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Budžet BiH) i budžetima Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i lokalnih vlasti.
- (2) Dodatna sredstva za dokapitalizaciju i rad Fonda mogu se odobriti u skladu sa propisima iz oblasti budžetskog sistema.

Član 5. (Osiguranje sredstava)

Sredstva Fonda osiguravaju se iz:

- a) sredstava budžeta;
- b) vlastitih prihoda Fonda;
- c) donacija;
- d) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 6. (Korištenje sredstava)

- (1) Sredstva Fonda koriste se u skladu sa ovim zakonom, Statutom Fonda i programom rada Fonda.
- (2) Fond može kratkoročno plasirati slobodna sredstva u skladu sa poslovnom politikom Fonda, osiguravajući načela likvidnosti i solventnosti.

Poglavlje II – Odgovornost i djelatnost Fonda

Član 7. (Odgovornost za obaveze)

Fond za svoje obaveze odgovara vlastitom imovinom.

Član 8. (Izdavanje garancija i supergarancija)

- (1) Djelatnost Fonda je izdavanje garancija i supergarancija na ime osiguranja cijelog kredita ili dijela kredita koje banke i druge finansijske organizacije u Bosni i Hercegovini odobravaju privrednim subjektima, pod uslovima

- utvrđenim Statutom, Pravilima poslovanja i drugim općim aktima Fonda.
- (2) Ukupan nominalni iznos garancija i supergarancija iz stava (1) ovoga člana koji se izdaju na zahtjev banke ili druge finansijske organizacije, može biti najviše do tri puta veći od iznosa kapitala Fonda, što ukupno predstavlja garantni potencijal Fonda, a prema pojedinačnom privrednom subjektu najviše do 5 % iznosa kapitala Fonda.
  - (3) Garancije i supergarancije iz stava (1) ovog člana izdaju se na zahtjev banke i druge finansijske organizacije, na način i pod uslovima utvrđenim Pravilima poslovanja Fonda.

Član 9.

(Naknade za izdavanje garancija i supergarancija)

- (1) Fond je ovlašten obračunati i naplatiti diferenciranu naknadu u vidu premije i provizije na svaku garanciju, odnosno supergaranciju.
- (2) Premija podrazumjeva premiju rizika po izdatoj garanciji, odnosno supergaranciji i obračunava se u procentu od iznosa duga po osnovu glavnice zajma na koji se izdaje garancija, odnosno supergarancija.
- (3) Premija se naplaćuje jednokratno u momentu izdavanja garancije, odnosno supergarancije.
- (4) Provizija se obračunava u procentu, na iznos garancije, odnosno supergarancije, a predstavlja naknadu troškova nastalih u toku izdavanja garancije, odnosno supergarancije.
- (5) Procenat premije i provizije utvrdit će se unutrašnjim aktom Fonda kojeg donosi Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva.

Poglavlje III – Organi Fonda i njegove nadležnosti

Član 10.

(Organi Fonda)

- (1) Organi Fonda su: Upravno vijeće, Direktor i Nadzorno vijeće.
- (2) Mandat članova Upravnog vijeća, Direktora i članova Nadzornog vijeća je četiri godine.

Član 11.

(Upravno vijeće Fonda)

- (1) Upravno vijeće Fonda ima predsjednika i osam članova.
- (2) Predsjednika i članove Upravnog vijeća Fonda imenuje i razrješava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara) na prijedlog Ministarstva financija i trezora BiH (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 12.
(Nadležnosti Upravog vijeća)

- (1) Upravno vijeće Fonda:
- a) donosi Statut, Pravila poslovanja, akt o organizovanju i sistematizaciji radnih mjesta i druge opće akte Fonda;
  - b) donosi program rada Fonda;
  - c) utvrđuje poslovnu politiku i donosi akte poslovne politike Fonda;
  - d) usvaja finansijski plan Fonda;
  - e) vrši izbor vanjskog revizora;
  - f) usvaja periodične i godišnje izvještaje o poslovanju Fonda;
  - g) usvaja završni račun i izvještaj o reviziji Fonda;
  - h) odlučuje o promjeni oblika organizovanja Fonda u skladu sa ovim zakonom;
  - i) određuje banke za vođenje sredstva Fonda;
  - j) donosi poslovnik o radu ;
  - k) obavlja i druge poslove utvrđene Statutom i Pravilima poslovanja Fonda.
- (2) Na Statut Fonda, Pravila poslovanja Fonda, program rada, akt o organizovanju i sistematizaciji radnih mjesta Fonda i odluke o promjeni oblika organizovanja Fonda, saglasnost daje Vijeće ministara.

Član 13.
(Imenovanje i razrješavanje Direktora Fonda)

Direktora Fonda imenuje i razrješava Vijeće ministara, na prijedlog Ministarstva.

Član 14.
(Ovlaštenja Direktora)

- Direktor Fonda:
- a) predstavlja i zastupa Fond;
  - b) organizuje i rukovodi radom Fonda;
  - c) predlaže akte koje donosi Upravno vijeće Fonda;
  - d) izvršava odluke Upravnog vijeća Fonda i preduzima mjere za njihovo izvršenje;
  - e) stara se i odgovara za zakonitost rada, korištenje i raspolaganje imovinom Fonda;
  - f) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom Fonda.

Član 15.
(Nadzorno vijeće)

- (1) Nadzorno vijeće Fonda ima predsjednika i dva člana.
- (2) Predsjednika i članove Nadzornog vijeća Fonda imenuje i razrješava Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva, po predhodno provedenoj proceduri javnog konkursa u skladu sa zakonom.

Član 16.
(Nadležnosti Nadzornog vijeća)

- (1) Nadzorno vijeće Fonda:
- a) vrši kontrolu nad zakonitošću rada direktora Fonda i Upravnog vijeća Fonda;
  - b) pregleda završni račun i utvrđuje da li je sačinjen u skladu sa propisima;
  - c) utvrđuje urednost vođenja knjiga i drugih dokumenta Fonda i njihovu usklađenost sa propisima, a po potrebi može ih dati na vještačenje;
  - d) izvještava o godišnjim računovodstvenim izjavama i izvještajima o poslovanju Fonda koji se podnose Upravnom vijeću;
  - e) razmatra izvještaje revizora ;
  - f) donosi poslovnik o svom radu ;
  - g) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom Fonda.
- (2) Nadzorno vijeće Fonda najmanje dva puta godišnje, podnosi Vijeću ministara izvještaje o rezultatima izvršene kontrole.

Poglavlje IV – Akti Fonda

Član 17.
(Akti Fonda)

- (1) Opći akti Fonda su Statut, akt o organizovanju i sistematizaciji radnih mjesta, Pravila poslovanja, Pravilnik o izgledu i izradi pečata i drugi opći akti.
- (2) Statut sadrži odredbe o: nazivu i sjedištu Fonda, organima i njihovoj nadležnosti, načinu odlučivanja organa, zastupanju, postupku izmjene Statuta i ostalim pitanjima od značaja za rad Fonda.
- (3) Pravilima poslovanja Fonda uređuju se: uslovi i postupak izdavanja garancija i supergarancija, postupak registrowanja garancija i supergarancija, kao i drugim pitanjima od značaja za poslovanje Fonda.

Poglavlje V – Nadzor nad radom Fonda

Član 18.
(Izvještaj o radu Fonda)

Upravno vijeće podnosi izvještaj o šestomjesečnom poslovanju Fonda Ministarstvu.

Član 19.
(Kontrola nad zakonitošću rada Fonda)

- (1) Kontrolu nad zakonitošću rada Fonda obavlja Ministarstvo koje Vijeću ministara, najmanje jedanput godišnje, podnosi izvještaj o rezultatima kontrole zajedno sa izvještajem o obavljenoj reviziji.
- (2) Vijeće ministara podnosi godišnji izvještaj o radu Fonda Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Član 20.
(Revizija poslovanja)

- (1) Poslovanje Fonda podliježe reviziji u skladu sa zakonom.
- (2) Izvještaj o obavljenoj reviziji iz stava (1) ovog člana, Fond dostavlja Ministarstvu.

Poglavlje VI – Organizacija Fonda kao dioničarskog društva

Član 21.
(Fond kao dioničko društvo)

- (1) U skladu sa zakonom, Fond se može transformisati u dioničarsko društvo.
- (2) Ugovorom o osnivanju dioničarskog društva i Statutom regulisat će se poslovanje Fonda koje se organizuje kao dioničarsko društvo.

Član 22.
(Izdavanje dionica)

- (1) Kada se Fond organizuje kao dioničarsko društvo, Fond izdaje dionice u visini vrijednosti uloženog kapitala.
- (2) U slučaju stava (1) ovog člana vrijednost državnog kapitala u ukupnom kapitalu Fonda ne može biti manja od 51%.
- (3) Državnim kapitalom iz stava (2) ovog člana smatraju se sredstva koja se osiguravaju iz Budžeta Bosne i Hercegovine, budžeta entiteta i Brčko Distrikta, te budžeta lokalnih vlasti.

Član 23.
(Uslovi organizovanja Fonda kao dioničarskog društva)

Kada se Fond organizuje kao dioničarsko društvo:

- a) Uspostavlja se Skupština kao organ vlasnika Fonda;
- b) Broj članova Upravnog vijeća dioničarskog društva uvećava se srazmjerno visini uloženog kapitala;
- c) Predsjednika i članove Upravnog vijeća bira Skupština Fonda;
- d) Direktora Fonda, Predsjednika i članove Nadzornog vijeća imenuje i razrješava Skupština Fonda;
- e) Upravno vijeće podnosi izvještaj o šestomjesečnom poslovanju Skupštine fonda;
- f) Nadzorno vijeće podnosi izvještaj o rezultatima izvršene kontrole Skupštini Fonda.

Poglavlje VII-Prelazne i završne odredbe

Član 24.
(Imenovanja)

Vijeće ministara će, na prijedlog Ministarstva, imenovati predsjednike i članove Upravnog i Nadzornog vijeća i Direktora Fonda, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25.
(Donošenje akata fonda)

Upravno vijeće Fonda dužno je u roku od 15 dana od dana imenovanja donijeti Statut, Pravila poslovanja Fonda i akt o organizovanju i sistematizaciji radnih mjesta.

Član 26.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PS BiH broj: ...../ 09
..... 2009. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
..... s.r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
..... s.r

O b r a z l o ž e n j e

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o garancijskom Fondu proizilazi iz odredbe člana IV 4 a) Ustava Bosne i Hercegovine kojim je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za sprovođenje odluka Predsjedništva Bosne i Hercegovine ili za vršenje funkcija Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine po ovom Ustavu, odnosno Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je nadležna za pitanja koja su potrebna da se provedu njene nadležnosti.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U uslovima tranzicije i restrukturiraja privrede i društva u cjelini, privredni razvoj Bosne i Hercegovine bazira se na afirmaciji tržišne privrede uspostavljene na privatnom vlasništvu, liberalizaciji unutrašnjih privrednih tokova, uz stvaranje stimulativnijeg ambijenta za inostrane investicije, kao i razvoju malih i srednjih preduzeća, preduzetništva i poljoprivrede.

Jedan od temeljnih reformskih ciljeva je da se unapređenjem privrednog sistemskog ambijenta, uz neophodne dodatne mjere finansijske i nefinansijske podrške, podstakne razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, posebno imajući u vidu pozitivne efekte općeg privrednog razvoja i stvaranja novih radnih mjesta. Rast i razvoj ovog sektora doprinijeće povećanju društvenog proizvoda, smanjenju nezaposlenosti, bržem tehnološkom i ravnomjernijem regionalnom razvoju, supstituciji uvoza i većoj izvoznoj konkurentnosti domaće privrede.

Preduslov za ispunjenje ovih ciljeva, kao i da mala i srednja preduzeća i preduzetnici u periodu tranzicije i restrukturiranja privrede preuzmu ulogu karika koje ublažavaju neminovne posljedice tranzicije i prelaska na tržišnu privredu je stvaranje povoljnih uslova za nastanak novih i razvoj postojećih malih i srednjih preduzeća i preduzetnika.

Jedan od najvećih problema malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u Bosni i Hercegovini u ovom trenutku, pogotovo onih koji se nalaze u početnoj dionici razvoja je nedostatak finansijskih sredstava i teškoće njihovog osiguravanja.

Banke su najčešće okrenute finansiranju potrošnje, dok za finansiranje malih i srednjih preduzeća, ne postoji značajno interesovanje banaka i to, između ostalog, zbog povećanog rizika usljed nedostatka sredstva osiguranja (hipoteka ili zaloga), pa su i uslovi kreditiranja izrazito nepovoljni (visoka kamatna stopa, bez grace perioda uz visoku proviziju poslovnih banaka).

Loše funkcionisanje sistema osiguranja u ovom sektoru, odnosno nedostatka sredstava osiguranja je posljedica nesređenog stanja u zemljišnim knjigama, čime je ograničena, a to znači u velikoj mjeri onemogućena, upotreba korištenja hipoteke.

Takođe, i zalozi na pokretnim stvarima nisu adekvatno pravno regulisani, u smislu mogućnosti davanja pokretnih stvari (dragocjenosti) u zalog poslovnim bankama kao sredstva osiguranja poslovnih kredita.

S obzirom na stanje u domaćem bankarstvu, kao i neophodnost osiguranja sredstava za razvoj malih i srednjih preduzeća, država treba na sebe da preuzme i obavezu finansijske i nefinansijske podrške razvoju malih i srednjih preduzeća i preduzetnika.

U situaciji kada postojeći fondovi nisu dovoljni za značajnije investiranje u ovaj sektor, uz napomenu da za preduzetnike (fizičke osobe) nisu predviđeni krediti, neophodno je konstituisati poseban garancijski fond.

Državni fond za garancije, pružanjem garancija za jedan dio odobrenog kredita malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima, moći će pružiti značajan doprinos u ublažavanju problema finansiranja malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, preuzimajući dio poslovnog rizika banaka i drugih finansijskih organizacija.

Stvaranje fonda, jedna je od pretpostavki ubrzanog razvoja malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, samim tim i privrednog razvoja u cjelini.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. ovog Zakona, predviđeno je osnivanje Garancijskog fonda (u daljem tekstu: Fond) u cilju osiguranja uslova za razvoj malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, u Bosni i Hercegovini.

Odredbama čl. 2. i 3, uređen je pravni položaj, status, osnivač te sjedište Fonda, koje ima svojstvo pravnog lica.

Ostavljena je mogućnost, u slučaju potrebe, osnivanje organizacionih dijelova izvan sjedišta Fonda, koji nemaju svojstvo pravnog lica.

Odredbama čl. 4, 5. i 6. uređena su pitanja u vezi sredstva za osnivanje i rad Fonda, odnosno predviđeno je da se sredstva za osnivanje i početak rada Fonda osiguravaju u budžetima na svim razinama vlasti, predviđeni su izvori finansiranja i osiguravanja sredstava za rad Fonda, kao i mogućnost kratkoročnog plasiranja slobodnih sredstava u skladu sa poslovnom politikom Fonda.

Odredbom člana 7. predviđeno je da Fond za svoje obaveze odgovara svojom imovinom.

Djelatnost Fonda uređena je odredbom člana 8., u smislu da Fond izdaje garancije, odnosno supergarancije bankama i drugim finansijskim institucijama u Bosni i Hercegovini, za osiguranja kredita ili dijela kredita koji su banke i druge finansijske institucije odobrile malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima.

Garancije i supergarancije izdaju se na zahtjev banke, pod uslovima predviđenim Statutom, Pravilima poslovanja i drugim općim aktima Fonda.

Postupak izdavanja garancija detaljnije će se urediti Pravilima poslovanja Fonda.

Član 9. reguliše pitanja obračuna i naplata naknada na izdata garancije, odnosno supergarancije, i to u vidu premije i provizije.

Odredbama čl. 10. do 16. bliže su uređena tijela Fonda tj. nadležnost, mandat, imenovanje, razrješenje i slično. Iz tih odredaba proizilazi da su tijela Fonda: Upravno vijeće, Direktor i Nadzorno vijeće.

Upravno vijeće Fonda ima predsjednika i osam članova koje imenuje i razrješava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Direktora Fonda imenuje i razrješava Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva finansija i trezora BiH.

Nadzorno vijeće Fonda ima predsjednika i dva člana.

Predsjednika i članove Nadzornog vijeća Fonda imenuje i razrješava Vijeće ministara na prijedlog Ministarstva finansija i trezora BiH, po provedenoj proceduri javnog konkursa u skladu sa zakonom.

Opći akti Fonda su Statut, akti poslovne politike, akt o organiziranju i sistematiziranju radnih mjesta, Pravila poslovanja i drugi opći akti, što je predviđeno odredbom člana 17. Zakona.

Statut sadrži odredbe o nazivu i sjedištu Fonda, tijelima i njihovim nadležnostima i djelatnostima, načinu odlučivanja, zastupanju, postupku izmjene Statuta i drugim pitanjima od značaja za rad Fonda. Pravilima poslovanja Fonda uređuju se uslovi i postupak izdavanja garancija i supergarancija, postupak registrowanja garancija i supergarancija kao i druga pitanja od značaja za poslovanje Fonda.

Postupak kontrole nad radom Fonda uređen je čl.18, 19. i 20.

Naime, predviđeno je da Fond podnosi izvještaj o poslovanju Ministarstvu svakih šest mjeseci. Ministarstvo obavlja kontrolu nad zakonitošću rada Fonda, te Vijeću ministara podnosi, najmanje jedanput godišnje, izvještaj o rezultatima kontrole zajedno sa izvještajem o obavljenoj reviziji, koja je propisana kao obavezna.

Vijeće ministara u smislu kontrole, izvještaj podnosi Parlamentarnoj skupštini BiH.

Odredbama čl.21, 22. i 23. Zakona data je mogućnost transformisanja Fonda u dioničarsko društvo, U tom slučaju predviđena je obaveza Fonda za izdavanje dionica u visini vrijednosti kapitala kojim raspolaže, uz ograničenje da vrijednost državnog kapitala ne može biti manja od 51% od ukupne vrijednosti kapitala Fonda. Time se osigurava većinsko vlasništvo države u Fondu, a samim tim i zadržavanje autoriteta i vrijednost garancije i supergarancije. Propisano je, takođe da se pod državnim kapitalom,

podrazumijevaju sredstva koja se obezbjedjuju kako u Budžetu Bosne i Hercegovine, tako i u budžetima entiteta, Brčko Distrikta i lokalnih vlasti.

Sastav Upravnog vijeća mijenja se u srazmjeri sa vlasništvom kapitala, a predsjednika i članove Upravnog vijeća imenuje Skupština Fonda, u slučaju organizovanja Fonda kao dioničarskog društva.

Čl. 24, 25. i 26. Zakona se odnose na Prelazne i završne odredbe, odnosno na rokove imenovanja Predsjednika, članove Upravnog i Nadzornog vijeća, te Direktora Fonda, donošenje odgovarajućih akata Fonda, te stupanje na snagu Zakona.

IV PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Sredstva za sprovođenje ovog Zakona u iznosu od 15.000.000,00 KM, osigurat će se u budžetima BiH, entiteta i Brčko Distrikta srazmjerno mogućnostima. Dodatna sredstva osigurat će se iz donacija dodijeljenih Bosni i Hercegovini, a koja su supsidijarno prenešena na upravljanje drugim pravnim subjektima, a ista se koriste na kreditnoj osnovi revolving tipa. Takođe bi se mogla iskoristiti sredstva iz uzetih kredita sa bonifikacijom za BiH, a koja je krajnji korisnik koristio na kreditnoj osnovi u kraćem roku vraćanja. Tu spadaju sredstva iz:

- donacija Japana u iznosu cca 100.000.000 KM koja se trojnim Ugovorom između Vijeća ministara, Vlade FBiH i Vlade RS preko banaka „BOR“ u Federaciji BiH i „BOBAR“ u RS kreditno plasiraju na revolving osnovi. Naime, Vlada Japana je odobrila reprogram povrata sredstava za popunu protivrijednosnog fonda za četiri godine;

- malezijska donacija u iznosu od 12,1 mil USD koja se kreditno plasira preko „BOR“ banke u FBiH;

- donacija Vlade Finske koju je iskoristilo KJKP Toplane Sarajevo kao kredit u iznosu 2,6 miliona EVRA tj. 5,2 mil. KM, a ugovor je sklopljen sa Vijećem ministara. Rok za povrat je istekao, sada kredit treba vratiti Kanton Sarajevo kao vlasnik KJKP Toplane Sarajevo;

- druga sredstva koja se trebaju vratiti Vijeću ministara na upravljanje.

Procijenjena suma sredstava koja bi se mogla vratiti pod upravu Vijeća ministara iznosila bi u kratkom roku preko 150.000.000 KM, a koja bi bila u osnivačkom kapitalu garancijskog Fonda.